

A „KELET” és a „SPORT”
előfizetési díja együtt:
vidékre postán vagy helyben házhöz hordva
Egész évre 16 fr.
Félévre 8 „
Negyedévre 4 „
Egy hóra helyben 1 fr. 50 kr.
Egyes szám ára 7 kr.

Megjelenik a „Kelet” mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével a „Sport” minden vasárnap.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztői szállítás:
Főter 4-ik szám havá a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

AZ ÉRTÉKESEBBI CÍKKEK DUAZTATNAK.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetési díjak

Hatszor hasábozott görmond sor vagy annak tere 6 kr.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakrabbi hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket felvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos, Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus den Wollzeile 36.) Haasensteim et Voigler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse, Publicitäts-Bureau Budapest en. Haasensteim és Voigler hirdetés közv. irodája. Wenzl, Mór hirdetések felvétel. irod. Bécsben Wollzeile 18. és Buda pest szarvater 5. sz.

Nyitleri cikkek

görmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

A diplomácia zsákútja.

(Sr.) Már csaknem esztendeje kinlódik a diplomácia azzal az eszmével, hogy Törökországban a reformokat európai biztosítók alá helyezze, és egy lépéssel sem haladt e téren előre. Mindenben egyetértésre jutnának a porta és hatalmak, és maguk a hatalmak egymásközt, ha ezt az egy eszmét elejtették. Mert mindazokat a reformszemeket, melyeket Andrassy 1875. december 30-iki jegyzékében felvetett, azonnal elfogadta a porta egy nem sokára kibocsátott hat-ban; azokat az alkotmányos jogokat és tartományi autonómiára vonatkozó eszméket pedig, melyeket a berlini memorandum tartalmaz, legújában kiadott alkotmányában, nemcsak Bulgáriára terjeszté ki, mint kérve volt, hanem egész monarchiájára. Ugy, hogy csak két eszme van, mely ellen küzd, az egyik, mely már Andrassy gróf decemberi jegyzékében megvan: az európai ellenőrző bizottság, a másik, mely a berlini memorandum merült fel először: az európai gens' d'armeság, esetleg megszállás eszméje. És bármilyen pártállást foglaljon is el az ember, azt kénytelen lesz mindenki elismerni, hogy nagyon alapos okai vannak a portának arra, hogy ez eszmék ellen küzdjen.

Mert ha az európai bizottság ellenőrzése alá kerül három nagy tartománya Európában, akkor az ő kormánya és hatóságai ezekre minden befolyásukat elvesztik, mert a különben is fajgyűlölettel vetelkedő és forradalmi tendenciákkal satural bolgár, bosznják soha sem fog azon hatóságnak engedelmeskedni, melynek határozatait, ítéleteit megsemmisítheti az európai bizottság és ha ez ilyen joggal nem bír, akkor viszont ennek nem lesz egyéb hatása, mint a lázangó elemek panaszait, vádjait, memorandumait öszegyűjtése és azzal Európát folytonosan izgatása. Ha pedig csak némi hatása is lenne működésének, akár közvetlenül politikai és adminisztratív uton, akár diplomáciai közbejárások segédelmével: akkor a tartományok rendre emancipálnák magukat a porta fensősége alatt, példájukat, a lázadásban, mely ily könnyen érte, követnék a többi tartományok is, hogy ily európai aegis alatt keresztül legyen víve Törökország feldarabolása egész addig a pontig, a mikor Oroszország megérettnek tartja a helyzetet arra, hogy egyszerűen rájuk tegye kezét, a mit a tartományok egyszerű proklamációjával is elérhet és úgy háború nélkül elérné azt, hogy ezek uralják proklamálják, akkor aztán az alkotmányos Európa csak nem fog tenni a nép akarata ellen; ha ez Bulgáriában, Boszniában, Szerbiában orosz secundo-geniturákat teremti, ez ellen fel sem

léphet vagy fellépése késő lesz. Így fogná Európa előkészíteni Oroszország cselejtait, békés uton, töle jövő áldozatok nélkül — és a nemzetközi bizottságban is elég alkalma lesz ennek a vizsgáló szítására, hogy az európai egyensúly, úgy a térképen, mint a diplomáciában tökéletesen meg legyen zavarva.

Igy vagyunk a másik (orosz) eszmével is. Akár európai rendőrség, akár formalis katonai megszállás legyen is az (pedig a két között legfeljebb az elnevezésben és uniformisban van különbség) elkerülhetetlenül öszszetűközésre vezet nemcsak a portával, de az európai nemzetközi egyensúllyal is. Mert a porta legutolsó állami hatalmát is megsemmisítné az, azon tekintetben, melyen életbe léptetve lenne; ennek hatóságait vagy ignorálná, vagy küzdene azok ellen; a földnépe (felizgatva) folytonos dolgot adna neki és így nem, hogy az állapotok konsolidációja vezette (mi állítólag célja lenne), sőt ellenkezőleg, mindig jobban és jobban aláásná egyfelől a porta tekintélyét, másfelől az állami rendet és tartományokban és még ezen kívül, két veszélynek tenné ki azt a hatalmat (és ezzel együtt Európát is), mely a végrehajtással megbízva lenne — ha ugyan ez nem maga Oroszország lenne. Mert ha más vállalkoznék az európai gens' d'armeság kiállítására, vagy a megszállásra: akkor egyfelől folytonosan emésztene erejét a porta hatóságaival és a (orosz izgatásra) lázangó tartományokkal való öszszetűközésekben; másfelől: lehetetlenné lenne rá nézve a kivonulás.

És, hogy a hatalmak is így fogják fel ezt, bizonyítja nemcsak az a tény, hogy egyik semleges hatalom sem vállalkozott erre; hanem az is, hogy jegyzékeikben vagy felhívatlos nyilatkozataikban épen azon aggodalmat fejezték ki, hogy mi lesz belőlük ott, és hogyan szabadjunk onnan?

Természetes, hogy egészen másképp áll a dolog, ha Oroszország vállalkozik erre és azt hiszik, hogy előre látva e tervnek, minden másra veszélyes voltát, épen e számításból ajánlá azt. Ő szöpen megfeszelné magát, a néppel jó egyetértésben lenne, szervezkednék, a porta hatóságait tökéletesen tönkre tenné és akkor azt mondaná: ezek a tartományok az enyémek. Természetes, hogy akkor sokkal nemesebb lesz elene küzdeni, mert tényleg ő lesz az ur, a most csak elfoglalandó területén és akkor a porta ereje, az európai nemzetközi egyensúly sokkal inkább meg lesz romtva, mint most — szóval akkor az oroszoknak könnyű játéka lesz.

Ezért igen valószínű, hogy a porta úgy a saját érdekének, mint Európának nagy

szolgálatot tett akkor, midőn, legújabb hírek szerint, határozottan visszatartásit a konferentiának a nemzetközi bizottságra és európai rendőrségre vonatkozó tervét. Ezzel megmutatta, hogy a diplomácia gazda nélkül számolt, hogy zsákutczába jutott és provokálta Európát, hogy vagy hagyjon neki békét vagy izenjen neki háborút, most jobb, mint később. És mi azt hiszik, hogy Európának most már észre kell térni. El kell e két pontot ejteni, vissza kell a zsákutról térni — és nem csinálni Oroszország m üvét tovább. A népnek a reformok bizjositva vannak; Európa humanitása csejt ért, ne fadjalon orosz hódításrágy eszközévé is. Sét ha ez fellépne, teljes erővel szálljon vele szemben. Csak így lehet még Európa érdekeit megvédeni.

A megoldás közeledése.

A „P. N.” írja: ő felsége a király a budai kir. palotában időzik; a külügyminiszter fővárosunkban van, a kormány összes tagjai öszszgyűltek. Mindez arra mutat, hogy fontos actio készül. A kormánybörk tegnap fogadtatott ő felsége által, ma magyar miniszter-tanács tartatott, holnapra az osztrák minisztereket várják Budapestre. A bankérdésben készül a compromissum, s a kormányhoz közel álló körökben azt hiszik, hogy ennek esélyei nem kedvezőtlenek.

Belgrádból írják a „Pester Corr.”

nek, hogy az a hír van elterjedve, mikép Károly román fejedelem Németország beleegyeztével arra kéri Ausztria-Magyarországot, hogy Romániát occupálja. E hír Belgrádban annál valószínűbbnek tartják, mert egy bécsi utazó a legújabb hírekben azt beszélt, hogy Temesvárt éjjel-nappal sok száz waggott tartanak készen főtve (!), melyek alutag oroszok oognak csapatokat számtalan.

Az új tábori tüzérségről.

A tüzérségnek az új anyaggal való felszerelésére az öszszes szükséglet áll 2000 csőből, 2700 talpból, 2340 kocsiból, 5070 börtőzéből, 1.030.080 lövegéből, 312.200 felszerelési ládából s megfelelő számú puskaporpatronból stb. Hogy e szükséglet gyorsan elkészüljön, az arzenál műhelyei megszorítottattak, a munkások száma 2200-ra, a munkaidő tartama 10-ről 12 órára, a csőgyártással pláne 14-re emeltetett.

A felszerelés legnehezebb része az ágyúcsövek voltak; s csak az acéllbronz-csővek behozatala s az a körülmény, hogy ezek készítése alig várható biztossággal történt, köszönhető, hogy az első készüti év (1876) elején után 1300 cső készen van, és hogy, mert csak 1500

cső szükséges az öszszes tüzérezredek első felszerelésére, míg a többi 500 tartaléklul szolgál — miözrus végeig a tüzérség felszerelése biztosított-nak tekinthető. A talpok, kocsik és börtőzők készítése csak 1876. június végén kezdethettek meg. 150 talpat eleintén magánosok által készítették; a többit mind az arzenálban csinálták s e munka már ugy-be van gyakorolva, hogy heten-kint 45 darab hibátlanul elkészül, készen is van már 1100, és február végeig a talapkészítés eléri a csővákét.

Löveg is már 460.000 darab van kész s napról-napra nagyobb mennyiség szolgáltatattik be, úgy hogy hiánytól nem kell tartani. A Laibach melletti puskapormalom a legnagyobb működésben van, hogy az új ágyúkhöz szükséges, a régítől teljesen különböző szert szolgáltatassa s ép oly buzgón dolgozik a wiener-neustadti tüzérségi laboratorium is a muniezió elkészítésén.

A házi pénztárak.

A törvényhatóságok kikerekítése megtörtént, azok már szervezve is vannak, sőt működéseket is megkezdették.

A régi megyék, melyek a diacsterialis és absolutismus korszakában mint ellenőrködő testületek oly hasznos szolgálatokat tettek, megszűntek, s helyöket az önkormányzat alapjára fektetett törvényhatóságok foglalták el.

Azonban az új gépezet kiadásai fedezéséről még nincs gondoskodva, s pedig valameddig ez meg nem történik, mindaddig az új törvényhatóságok mozgása szibadt lesz.

Sietnünk kell tehát a házi pénztárak ügye rendezésével, s épen ezért örvendünk annak, hogy a belügyminiszteriumban az e tárgyra vonatkozó elölmunkálatok javában folynak s kijátásba van helyezve, hogy a házi pénztárak rendezéséről szóló tvjvaszlát már az év első napjaiban a törvénykező törvényhatóságok foglalták el.

Ez sem lesz oly könnyű munka, mint sokan hiszik, mert a törvényhatóságok kikerekítése alkalmával mind a ministerium, mind maga az országgyűlés kénytelenek voltak több oly érdekeket tekintetbe venni, melyek miatt a törvényhatóságok területi nagysága és adóképesége egy mástól igen különböz.

De a kormányzat különböző ágainak érdekei miatt sem volt lehető csak a terület nagyságát és adóképeségét venni tekintetbe, különösen az erdélyi részekben, hol, haosak is a fennbibi alapon vétettek volna tekintetbe, igen sok helyt a kormányzat egyes ágai helyes kezelése vált volna lehetetlen-ne az illető vidék topografis fekvése miatt.

Most már tehát okvetetlen gondoskodni kell arról, hogy a házi pénztárak terhe ne túlságosan súlyosabban nehezkedjenek a különböző vidékek adózáira, mert miután az ország minden polgára

ni, czipelve a bevásárolt holmit s ez a bevásárlás eltart a késő éjig, mert mindig lát az ember valami újabbat, érdekesebbet.

Mindégyik boulevardon fölúti sátorfáját egy-egy jóspó, ki tíz soursért megmondja a jövővendőt. Az ember erre mindenesetre kíváncsi, midőn egy új évnék küszöbén áll s azért e jóspóda butikok szorgalmasan frequentáltatnak, nem csak a buták s babonások által, hanem sokkal inkább azoktól, kik ezt jubból teszik.

Fontos szerepet játszanak a roulettek is, melyeken sok csinos holmit lehet nyerni, de sokkal biztosabban veszíteni; csaknem minden harmadik negyedik butikban van ilyen roulettejáték, ez t. i. egy ölnyi átmérővel bíró kerek asztalból áll, mely föl s leereszkedik, azonkívül maga körül forog, ha mozgásba helyezik, ez asztal száz meg száz különféle tárggyal van telerakva a tétel öt sous s ezért mozgásba helyezheti az illető a kereket, ha megáll, a mely tárgyra a mutató rámutat, azt nyeri. Egy-kettő persze nyerhet 10—20 frankos tárgyat, de a többi száz jobbára csak kis ezukor dobozkákat vagy más értéketlen apróságot. A dobozokban vannak néha igen bizare tárgyak, legalább vonatkozásukban a nyerőhöz, az ilyen nyeremények a legnagyobb hahotát idézik elő s egy legérdekesebb szórakozásra szolgálhatnak alkalmul.

Bajos volna itt csak névleg is azt az ezerfelét fölörölni, ami az embernek ez alkalommal lépten-nyomon szemébe ötlök.

Az idő e napokban oly kellemes volt, mint egy július, eső után, ez szintén emelte az élénkséget e boulevardokon.

Vaillot mint lovastiszt vett részt az 1870—71 évi porosz-francia háboruban, Sedannál

egyaránt köteles mind az országos mind, a vidéki terhetek hordozni, végtelen rossz hatást gyakorolna az egyes adózókra, ha csak azért, mert ez vagy amaz vidékben lakik valaki, kevesebb vagy több adóval lenne megterhelve.

Mi tudjuk ugyan azt, hogy teljes egyformaságot létesíteni majdnem lehetetlen de, megközelítőleg még is lehet segíteni a bajon.

Az önmegadózatás joga együtt jár az önkormányzattal, azonban a kivetendő adó nagyságát és azon kulesot, mely szerint az adó kivetendő, törvény által kell szabályozni, ne hogy a törvényhatóságok túlságos költségekbe keverjék magokat, mi igen könnyen megtörténhetne különösen ott, a hol a vezérférfiak nem mentek az önzéstől s ennél fogva a nyereszkeskedési vágytól félrevezetetté alaptának meg a tisztviselők illetőségét.

Még ha városokon vagy olyan vidékeken, hol a kereskedelmi és pénzforgalom nagyobb, nagyobb százalék rovatik is ki a domestica kiadásai fedezésére, az nem okoz valami nagyobb bajt, de a szegényebb vidékeken, hol a pénzforgalom, úgy szólva, semmi a domesticára szükséges adópótlók kirovásával óvatosan kell eljárni.

Mindeneket öszszévé, mi arról vagyunk meggyőződve, hogy a kisebb területű képtelemből és szegényebb törvényhatóságokat nem lehet teljesen egy kaptára huzni, a nagyobb kiterjedésű, népesebb és tehetősebb vidékekkel, sőt még azt is hiszik, hogy amazokat szükséges lesz még ezután is állami segélyben részesíteni, mi ezek maguk erején is képesek lesznek belkiadásait minden nagyobb erőfeszítés nélkül is hordozni.

Mennél kevesebb lesz azon törvényhatóságok száma, melyeket az állam kénytelen segélyben részesíteni, kétségen kívül, annál jobb, már csak azért is, mert annál több lesz a független törvényhatóságok száma.

Vége nem volna helyes az államségélyre szorult törvényhatóságok számát szaporítani, mert ha azok egyszer megszokják a segélyezést, nem is igyekeznek magukon a szomszéd-törvényhatóságokhoz való csatlakozás által segíteni s pedig főleg ez volna óhajtatód.

A keleti kérdés.

A conferentia.

A török kormány, úgy látszik, kimondotta utolsó szavát s az értekezlet programját végleg elutasította. A conferentia talán ülést sem tart többé, noha megállapodásait megint lényegesen módosított. Az augsburgi „Allg. Ztg.” Bécsből, a „Köln. Ztg.” pedig Konstantinápolyból azon értesítést veszik, hogy a hatalmak további engedményekre készek és pedig három pontban. A csendőrség alakítására vonatkozó tervet csaknem egészen

lálták utoljára azóta eltűnt, mindenki halottnak hitte s szép fiatal özvegye, ki őt oly végtelenül szerette, szintén meghalt volna bánatában utána, ha a szeretetreméltó Lemarc nem vigasztalta volna oly nagyon.

Lemarc lelki, testi barátja volt az elesettnek vélt lovastisztnak, legjobb barátjának szomoru vége épúgy lesújtotta őt, mint az özvegyet.

Hány liter könnyű ejtettek ők közös siránkozásukban a szerencsétlen véget ért férfit barát-ért! azt csak a jó isten tudhatja. Hanem utóvégre a sok sirásnak is az a vége lett, hogy bekezdtek látni, miszerint az elviselhetlen fájdalom, mely alatt külön összereszkadának, együttösen talán mégis csak el fogják viselni, vagy más szóval elhatározták, hogy férj meg feleség lesznek.

Miután a szokásos törvényes lépések a holtá nyilvánítás tekintetében megtörténtek volna s többé mi sem állott útjában az egybekelésnek, meg lett a házasság, mely idővel igen szerencsésnek kezdett bizonyulni.

Hogy szegény Vaillot-t mindketten, az egyik mint barát, a másik mint nő, igen szerették, mutatja azon körülmény, miszerint az új frigy boldogsága daczára sem felejtkeztek meg róla, hanem megőrizték emlékét a legnagyobb kegyelettel.

Lemarc nem egyszer mondta szeretett nejének „drága Heléne! te tudod, hogy általam a földnek legboldogabb lénye vagyok, hanem hidd el, ha felejtethetlen barátomat vissza tudnám hívni az élek sorába, boldogságomnak földalodásával egy pillanatig sem haboznék ezzel.”

Két éve már annak hogy Vaillot özvegye Lemarcnak néje lett, azóta kis leánykájuk is született, s oly boldogak voltak, mint talán egész Párisban senkimen.

(Vége következik.)

A „KELET” TÁRGZÁJA.

Párisi különfélelek.

Páris, jan. 2-án

(Páris három heti ünnepi kontóben. — Egy nő, kinek két törvényes férje van. — Amerikai párba). — Egy élelmes pénztárca. — A kártyaszenevedélynek egy áldozata.)

(br. d'A.) Három egész hétre öltötte magát Páris az ünneplés palástját.

Karácson hetét követte az évfordulatnak szokásos megünnepelése s holnap kezdődik a kilencz álló napig tartó Sanite-Genievére ünnepe.

Sainte Geneviève tudvalevőleg Franciaországnak védasszonya s a tiszteletére elrendelt vallásos nemzeti ünnep évenként január 3-ikától tizenketedikéig tart.

Hogy a párisiak vonatkozással az ünnepek jelentőségeire jó keresztén meg jó hazafi voltak nem annyira ájtatos foglalkozásokkal, mint inkább határtalan dinom-dánommal szeretik tanusítani, azt talán mondanom sem kell.

Van is dinom-dánom akár a csödmörg.

Az a kép, melyet Páris az 6 év utolsó estjén, éjszakáján s az új év első napján mint az ünneplési áramlat culmináló pontjain nyújtott, monstrus nagyszerűnek s szédítően kápráztatónak mondható, melynek egyes részleteit is nehezebb volna tollkalkulációkkal élethíven visszaadni. Január elsején reggeli 4—6 órákor a boulevard

dok s közutak meg oly telvák voltak népséggel, mint mikor a napnak legelőnkebb óráiban, például esti kilencz, tíz órákor.

A francia jellemnek egyik fő vonása a perszó nyugtalanság s ez az ami nagyobb élénkséget kölcsönöz a társadalmi életnek mint bárhol, különösen pedig oly napokon, melyek szórakozásra, mulatásra szánják.

Mig a becsületes szittyai önelégedetten elmondja magáról, hogy pompásan mulatott, ha úgy hosszú éjen át meg sem mooszanva székéről a harminczkét levél bibliaiban ájtatoskodhatott, vagyha az „Európa” vagy „Hungária” egyik extra szobájában fél tucazt magával találtatta el a cigánnyal kedvencz notáit megbirkózva az alatt az asztalon posztóba helyezett palackbateriákkal, addig a francziának egészen más nézetei vannak arra nézve, mint kell „pompásan mulatni”.

Persze ezek a nézetek nem oly egyöntetűek, de a „variatio delectat” elvből indul ki mind annyi.

Dehogy merné valaki magáról elmondani, hogy „pompásan mulatott” a „Sylvester éjen, ha legalább is egy szini előadást, egy pár álarcosbált, féltuzaet café-chantant stb. stb. nem látogatott volna meg, mindegyiket epökelve, egy-egy pikáns rendezvonsval, ha kocsiba ülve el nem hajtatott volna a „quartier latin”-ba megnézni mint mulatnak a diákok? miként a blouses hontársak a „Faubourg Saint-Antoine”-ban a dícső kommunardok e fészékben? miként az elisei beaumonde? miként az előkelők a „Faubourg Saint-Germain”-ban? és így tovább, hogy azután ismét átadják magat annak az elő árának, mely a fényesen illuminált boulevardokon hullámoz; itt az utcányi szélességgel bíró trottoirnak külső szélén

szorosan egymás mellé sorakoznak a rögtönzött butikok, három utca szor formálva így a boulevardokból, megrakva minden gondolatból csescebecsével, a mézeskalácsokból, babák, bojazzoktól a drága ezüst, arany s ékszerárúig, melyekből válogatnak s vásárolnak az elő árak cséppjei, kiket mások embereknek neveznek — tárczájukhoz s azon körülményhez képest, kinek kell holnap az új év napján ajándékot adni?

Az „ajándék” szó nál önkénytelenül az íróasztalomon imponansan emelkedő kalendarium obeliskre vetem tekintetemet, ezeket kaptam én ajándékba azok részéről, kik oly szivesek voltak újév napján rólam megemlékezni s nem kevesebb szívesseggel demolirozták azt az ezüst obeliskot, melyet az imént említett kalendarium töröny-váltott föl.

Többé kevésbé mindenfelé szokásban vannak ugyan az új évi ajándékok, de oly mérvben bizonyára sehol sem, mint itt, a „borra való” ajándékok csak megjárának még, mert ezeket az ember egyszerűen tárczájához mérten osztogatja, de mivel azokat megajándékozni, kik iránt ezzel barátságukat, jóakarataunkat, figyelmünket, tiszteletünket akarjuk kifejezni.

Már pedig a szokás megkívánja ezt mind azokkal szemben, kikkel rokoni, baráti vagy egyéb közelebbi viszonyban állunk.

Mily könnyen esik az meg valakin, hogy rosszul választott ajándékával még meg is sérti az illetőt; s azért meglehető rutin szükséges az ajándék tárgyaknak megválasztására.

Legelőször is magától érthetőleg az ismerősök gyermekeire kell gondolni s azért azok a boltok, hol játékszereket s hasonnemű csecsebecskéket árulnak, formalis ostromnak vannak kitéve; valóban érdekes az a hullámozó tömeget néz

elejtették, az ellenőrzési bizottság hatáskörét lényegesen meg akarják szorítani a Oroszország elejtette azon eszmét, hogy Bulgária két részre osztassék. A porta azonban az új tervekbe is visszatartja. A „Köln. Zeitung“ távirata azt jelenti, hogy a török minisztertanács január 3-án azon határozatot hozta, hogy az alkotmányra való tekintettel az érkezőt minden javaslatát visszautasítja. Másnap az érkezőtlen Savfet pasa csakugyan így értelemben terjesztette elő az érkezőt, melynek tartalmát távirataink már ismertették, melyet a négy nagyhatalom képviselői „csodálkozva“ hallgattak végig. A megbízottak külön táncoskózt tartottak, de úgy látszik, nem határoztak semmit. A „K. Z.“ említett távirata szerint a nagykövetei elutasítása nem valószínű, de — mondja a távirat — ezzel az oroszok és angolok közt megszünik az érdekekösszesség.

Elliot ur pár nap múlva szabadságidőre megy, Salisbury még 15-ke előtt szeretne elutazni. Ignatieff tábornok — mondja végül a távirat — a többi megtartalmazottakat igyekszik előtérbe tolni, de főleg Ausztria-Magyarország távol akar az Oroszországgal való további solidaritástól maradni. Így tehát a döntő fordulat még mindig nem következett be s az orosz hadsereg készületlen volta miatt még talán egy ideig elmarad. Az ellentét azonban még legkevésbé sincsenek kiegyenlítő, s a szakítás a porta és Oroszország közt kikerülhetetlennek látszik.

A kaukázusi hadsereg.

Az orosz kaukázusi hadsereg parancsnokságát valószínűleg Mihály nagyfejedelem veszi át. E sereg főfeladata a kis ázsiai török tartományokat s különösen Armeniát szemmel tartani, de valószínűleg actióba is lép az ezért újabb kettő divízióval, mintegy 30 ezer emberrel erősített meg. A készülétek felhaladtak. Kórházak állítottak föl, posta- s táviradivíziók szereltek. A Kasp. tenger mellett a porta 4 kurd lovas ezredével szemben 12 ezer kozák állított föl egészen ázsiai modorban. A Kaukázusban lakó mohamedánok eddig egészen nyugton viselkedtek, de ezen nyugton lésben nem lehet bízni, annál inkább, mert kétségtelen, hogy külföldi agitátorok a kormány elővigyázata dacára nagyon tevékenyen működnek. Különben valószínű, miszerint az ostromállapot kihirdetésére nem lesz szükség, hogy az országban a nyugalom teljesen föntartassék.

A török-orosz háború.

A török-orosz háború esélyeit fejtegeti a „Times“ egy cikke és azon következtetésre jut, hogy Törökország sok ideig képes magát védelmezni s a császár nem fog könnyű hódítással dicsekedhetni; kétségtelen, hogy Oroszország utóvégi árára. A háború mindkét országra nézve bálványozott volna. Törökországot az év nagy részén át a Duna őrzi; tengeren a török birodalom fölénnyel bír Oroszország felett és ezzel a Dunán való átkelést rendkívül nehezíti. A szultán e fölény egy új tényező a számításokban, mert az előtti Oroszország kezében volt a tenger. A Duna északi partjai oly egészségtelenek, hogy ott a keleti pestis szegődött a szultán szövetségeseinek. A déli part magasabb és a védelmezhető határ mindennemű előnyét nyújtja a törököknek. Ha az orosz sereg Szerbia felől nem jöhet be Törökországba, másfelől bármily hadsereg erejét meghaladja az átkelés. Ha pedig Szerbián át hatol-

nak az oroszok Törökországba, akkor még inkább függnek Ausztria-Magyarországtól, mint ha Románian vonulnának át. A cikk aztán az orosz sereg hibáit fejtegeti, a nehézségeket, melyekkel meg kellene küzdenie, ha megvetette is lábát Bolgáriában; egy hadjárat nem elég arra, hogy Oroszország Bolgáriát teljesen meghódítsa. Ez csak a localisált orosz-török háború, pedig már Fadejeff megírta, hogy „Ausztria engedelmé nélkül Oroszországnak lehetetlen a Balkán-félszigeten háborút viselnie, ezen engedelmet pedig semmi körülmény közt sem fogja megkapni.“ Kétséget sem szenved, hogy Ausztria, ha csak megfoghatni kezd és kijelenti, hogy nem engedi meg, hogy a Duna orosz folyó, a fekete tenger pedig orosz tenger legyen — a Törökországban levő orosz sereget visszavonulásra kényszeríti. Az osztrák-magyar haderő segélyével Oroszország könnyen győzhene, de az osztrák birodalom ellenszögülsége majd nem lehetetlen teszi a sikert.

De ha Ausztria-Magyarország nyugodtan maradna is, az eredmény vajjon megéri-e a költséget. Az orosz harcalképesség szervezetének gyengéi sokkal nagyobbaknak bizonyultak, sem mint várták; katonai erejét az ázsiai hódítások mindig fokalkoztatták, sőt nagy veszélyt képezhetnének rá nézve, ha mohamedán keresztes hadjárat hirdetenék. Sőt saját népének jelentékeny részében szintén nem bízhatik az orosz kormány.

Ha már végül elfoglalva tartja Bolgáriát, óriási terhet vállalt magára, és nagyon valószínű, hogy ekkor más hatalmakkal nem kelene számolnia. És ezért — így végzi a „Times“ — bizony érdemes lesz az elméleti kivanatosnál sokkal kevessebbel beérni, mint a kiszámíthatatlan következményeket kockáztatni.

Ignatieff jegyzéke.

A legújabb hírekkel szemben, melyek a conferentia engedékenységet jelentik, némi ellenében áll Ignatieff tábornok egy decz. 30-ki jegyzéke, melyet az érkezőt megállapodásának magyarázatul Midhat pasához intézett. Ignatieff ur a conferentia legelső ülésében a török meghatalmazottaknak átnyújtott megállapodásokat „a le nem száltható minimum“-nak nevezi, melyek visszautasítását csak azok ajánlhatják a portának, a kik új kérdések, görög, örmény és perzsa kérdés fölmerülését óhajtják. Ha a porta a javaslatokat elveti — mondja a jegyzék — az érkezőt székelye más helyre toltatja át, s háború esetén Törökország még nagyobb engedmények árán lesz kénytelen a békét megvásárolni. Az érkezőt megállapodásaira térve át, Ignatieff ur azokat pontokint tárgyalja. Nézete szerint Szerbia közjogi helyzetét a hatalmak javaslatai nem módosíthatják, ez az államok közt Törökországnak lenne hasznára, mert a szerb szélső párt elvesztene azon eszközöket, melyek eddig a háború mellett ígátott. Azon területeknek, melyekkel a hatalmak Montenegrót ki akarják kerekíteni, a portára nézve semmi becsök nincs, jövedelmet nem hoznak, az ott levő erdők nehezen védhetők, s csak a portának válnék előnyre, ha érettek cserében Montenegró a szultán felségjogait elismerné.

Ugyanígy okosodik Ignatieff ur a Bulgáriában tervezett reformokról; a helyi önkormányzat sem a porta, sem a mohamedán lakosság jogait és érdekeit nem sérti. Hercegovinát és Boszniát illetően — mondja a jegyzék — az ér-

tekeztet nagyobbára csak az Andrássy-féle reformok elbáté léptetését sürgeti. Az idegen csandorság eszméjével Ignatieff ur azzal szeretné a portát megbarátkoztatni, hogy elmondja, hogy a legtöbb európai hatalom, így például a nápolyi király és a pápa is fogadtak föl idegen katonaságot s hogy Egyiptomba most is olaszok és svájciak teljesítik a rendőri szolgálatot. A porta ezen jegyzékre már január 4-én megadta az illető választ, midőn az érkezőt „programját elfogadhatatlannak nyilvánította.“

Az orosz hadi készülétek.

Az orosz hadi készülétek nyomorúságos állapotáról ma újabb számú hír van előtűnk. Még a felhivatalos „Pol. Corr.“-nak is azt írják Berlinből, hogy kitűnt, hogy az orosz győleget sokkal kevésbé van hátultöltő fegyverrel ellátva, mint a belügyminiszterium hitte. Háborúval vagy a nélkül — mondja levelező — az orosz kormányának lesz dolga elég s Pétvárvót nagyon meg lehetnek elégedve, hogy az ellenség, ki ellen most készülnek, a török és nem más hatalom. A „Köln. Ztg.“ szerint Sándor császár legközelebb ezeket mondotta: „Hisz tudtam, hogy sok fogyatkozás fog napfényre kerülni, de hogy ilyen nyomorult állapotban álljunk, azt nem hittem volna.“ Még főparancsnokot sem bírnak az orosz főtisztek közt találni, s a császár Menteuffel német tábornokot akarta megnyerni, de a derv meggyűlölt. A közgazdasági viszonyok is borzasztó állapotban vannak. Odessából a vagyonosabb lakosság elköltözött; a bukások szaporodnak, a községi adók nem folynak be. Odessa városa a „Pol. Corr.“ szerint deczemberre még a tűzorság nyomorúságos állapotát sem tudta kiűzni; a város tisztviselői sem kapnak fizetést, mert a pénztárban összesen csak 69 rubel találtatott.

Még egyszer és utoljára az ó-radnai állami elemi népiskoláról.

A ki a brassói „Gazeta Transilvaniei“ múlt évi 96. és 97-ik, továbbá a bukaresti „Romanul“ decz. 12—24-iki számaiból az ó-radnai iskolaügyet fészegető tudósításokat olvasta, nem csoda, ha óhajtani kezdi, hogy teljék be a „Romanul“ egyik jelszava, mely ezt mondja: „Keresd a világosságot és meg fogsz világosodni.“ — Lumineze si vei fi.

Keressük tehát, mert valószínűleg megtaláljuk.

A „Gazeta“ m. évi 96-ik számában az ügyre vonatkozólag ezeket olvassuk: „Folyó 1876. év november 27-én 8 órakor a szolgabíró egy miniatűr modorú, kék színű, színes rajzzal lommallal vetette ki a két tanítót, a gr. kath. lelkész, illetőleg esperes Lupsai Kelemen és a gyermekeket a gr. kath. iskolából, mely tulajdon volt azon iskolának s a melyre 3000 frtot költött. A nép látván, hogy mi történik az általa granicsár földön épített iskolával, nem engedte, hogy éppen ennyire kigunyoltassék. A szolgabíró nem hajthatván végre a ténny, nehogy elveszítse valahogy a konczot, t. i. hivatalát, jelentést tett a megyéhez, 29-én odaérkezett Besanu megyai főjegyző s megtöltötte iskolapadokat, tanfolyamok és szereket az utcákra. Érted: kiűrtette a tantermeket. Ilyen eset nem tudom, hogy még Ausztria-Magyarországban, sőt egész Európában is történt volna és éppen téiben, mint

Mi az öregot illeti, ez magas, szikár, még jó erőben levő férfi volt, kifejezetten arcvonásokkal; ajkán a jószágos mosolylyal, háromszögű kalapjával fején, egyikét ama meggyőző, igazi becsületes alakoknak képezé, kiknek oly igen jól áll a megöszölt haj.

— Mina — szól a lánykához, — e lelkesült eszme becsületesre válik... De siess gyermekem... jelt kell adnom az indulásra.

S valóban is oda fordulva a többiekhez, kik valamennyien el látszának ismerni felsőbbeséget, felemelt hangon szólt:

— Barátaim, az idő alkonyra hajlik s miniket várnak oda... Fordítsuk el tekintetünket az elvesztett paradicsomtól... Folytassuk utunkat az igéretföldje felé.

S a kíváncsiak elfojtott zokogás közben átlépték a határszél.

— Bátorság! — mondá ismételtén az őz vezető. Bátorság s remény a jövőben gyermekeim... Ez is hazánk még... ez is még Franciaország.

Néhány perc múlva, Mina is kezében a drága mezei virággal, csatlakozott a karavánhoz. A lányka nem látszott többnek tizenhárom évesnél. Fekete öltözéke azt mutatta, hogy árva. De vajjon csak éppen ezáltal érdemelte ki ama tiszteltteljes rokonszenvet, ama figyelmet, melylyel mindenki igyekezett helyet csinálni neki, a mint közeledett?

Könnyed léptekkel s csak egy hálás mosolylyal felelvé utitársai előzékenységre, csakhamar elérte köztük azon kis csoportot, melyet keresni látszék.

E csoport állott egy szamarat vezető zsenge kora ifjúból, a szamar hátára kettős kosár volt helyezve, ezek egyikében ült egy nyolcz éves kis leány, a másikban két kisebb gyermek, négy hat évesek.

Az újonérkezett megpillantására a kosár ifjú népsege mozgásba jött, megélenkült s a lányka felé nyújtva karjait, örömtelt hangon kiáltott:

Tótfalván. Nem tudjuk, hogy melyik században élünk! mert látjuk, hogy ez az iskola törvénytelen uton fosztaték meg magántulajdoni jogától s hogy abban az épületben államiskola helyzetetett el a radnai bányások számára. (Buconium)

Erre okot néhány radnai negatív bányatiszt adott. Ezek az urak az ezen községben lakó volt határőr román nép romlására törnek; ezeknek is tulajdonítgató a fennebbi tett. Szomorú dolog, hogy 180 gyermek most az utcán vesztegessen az időt, mert a gr. kath. felekezet nem rendelkezik alkalmas tanodával, de a bányászoknak elég alkalmas iskolájuk volt, s a román iskolás gyermekeknek csak egynegyedét tessék, desajnos, hogy az urak ebből casinót csináltak. Ugy látszik, hogy a magas kormány intenciója az, hogy a radnai községi bányásziskola által idővel belőlünk is magyarokat csináljon, de legyen biztos a mostani magyar kormány, hogy valamint az absolutismus alatt nem lettünk németek, most sem leendünk magyarok s ha a román akkor sem veszett el, midőn nem volt világossága, most hasztalan kísérlik meg a kegyetlenek, hogy elrobolják nyelvünket, mert csak halva adjuk oda. Az iskolatanács a közökt. miniszterhez folyamodott román és magyar nyelven.

A „Gazeta“ 97-ik számában az ügyre vonatkozólag: „A híres Kóós tanfelügyelő nálunk is elkezdte tavakenyázni. Radna tisztán román városban — a bányászoknál kívül — Kóós ur zsendárokkal vetette ki a gyermekeket és a tanítót az iskolából, hogy helyébe községi iskolát tegyen.“

Ezt az alshuzott sort a „Gazeta“ vastag betűkkel szedette ki, hogy láthassák meg nem csak idehaza, hanem Romániában is.

A „Romanul“ is szenvedélyesen mutatja be a „Gazeta“ tudósítását s Besanu főjegyzőt megteszi magyarosított románnak, holott még nem is beszélt magyarul. A „Romanul“ bevezető cikke és a „Gazetából“ átvett levél mindenesetre képes fallero-ignotus és felizgatni a kedélyeket.

A mivel közönség tehát méltán megvárhatja tölem, hogy szóljak ez ügyhez? pártatlanul s én kötelességemnek tartom szólni sine odio et ira.

Midőn múlt év szeptember hóban állásomat elfoglaltam, az ó-radnai állami iskolaügye bevégzett tény volt. Az én kötelességem csak is annyi volt, hogy vegyem át a leltárt mellet az e célra kijelölt kincstári épületet, ajánlják két tanítónak egy tanítónőnek való alkalmas egyént és iktassam be őket.

Megjelentem O-Budán két ízben s második ízben leltárt mellet átvettem a kincstár-épületet, de a kincstár-épületet nem emeselt hatáskörömbe s így zsendárokkal szükségem sem volt. A kiűrtetést a megye törvényes hatósága hajtotta végre, melynek eszközlése még júliusban meg volt a naszód volt kapitányságnak felolvasás terhe alatt rendelve. Én a hivatalos okmányokból úgy látom, hogy az ó-radnai volt kapitányi szállás a kincstár tulajdona és nem a gr. kath. felekezeté. Azt is látom, hogy a községi a ministeriumok megkérdése nélkül adta át a kapitányi lakot a görög kath. felekezetnek ezalott 6 évvel. Azt is láttam, hogy a gr. kath. felekezet az udvaron levő régi börtönből két osztályt csináltatott s a kapitányi lakot kiadta évi 410 frtért bérbe. Kiadása volt az iskolával alakított börtönré mintegy 800 frt, bevétele 6 éven át

— Mina néném, Mina néném!
A legkisebbik hozzátette:
— Mama! mama!

Nem volt szükség e vágyó kiáltások hallására, hogy felismerje az ember ugyanazon család gyermekeit oly annyira bizonyította ezt a szembeállítás hasonlósága közlők. Ugyanazon arcz, ugyanazon rózsás fehér bőr, szelid kék szemek, szőke haj, becsületes, jóindulatu kifejezés, az elszázi jelleg tűnt fel rajtuk.

Hanem különösen Minánál volt ez az eszményített tökély legmagasabb fokjára megvalósulva.

Arczán a gyenge pir üdösége, amaz ártatlan, megható báj, mely egész valóján előlött, igazhívó lélekre, keresztényi önmegadásra mutatott.

Gyászruhája, az arczán látható mély szomorúság kinyomata s a reá rótt kötelesség, melyet örömmel látszék teljesíteni, mindez valami komolyságot, megfontolást kölcsönzött modorának, mely elragadóan állt neki. Csak gyermek volt még, jobban megnevezé, ifjú nőnek tarthatta volna az ember.

E mellet, néha megelégedve magáról, visszatért korának egész gondtalansága, ártatlan bája.

Gyönyör volt látni, mint mosolyog kis nővérenek, Lízának s mint öleli kedlőre Benjaminget és Jobb a két kis fiút s mint enyeleg velők, vidítja fel őket szíves szavaival. Még a számának is kijutott része a szeretetnyilvánításból, megamogatta homlokát, hoeszu filéit, melyeket nyájasan mozgatott ez felé.

Igen, igen, itt vagyok, jó estét mindnek! nekem is Marci.

Fritz pedig a nagy fü dicsőretet várt. (Foly. következik.)

410—2460 frt. Azt is láttam, hogy a volt kapitányi lakon kijavítás nem történt ezen 6 év alatt, mert felele csaknem le van rothadva. Az okmányokból azt is láttam, hogy az ó-radnai rom. kath. bányások felhívták a gör. kath. híveket, hogy csináljanak községi iskolát közös erővel, de nem hallgattak meg. Azt is látom, hogy kérték a maguk számára a volt kapitányi laknak egy részét, mert hisz ők is ó-radnai lakosok s csak miután ezen kérésük sem hallgatott meg, folyamodtak a ministeriumhoz, a hol ők sem kaptak részt, mint felekezet, hanem elrendeltették a felekezet nélkül állami iskola, tehát nem községi és az állam kormánya birtokba vette a kincstár tulajdonát. O Radna községe törvénytelenül járt el, midőn a volt kapitányi lakot csak az egyik felekezetnek adta oda cserébe a gör. kath. felekezet iskolájáért, melyből községhezát csinált s a másik felekezetet, mely a községi iskolának egy harmadát teszi, a rom. kath. felekezetet fel sem vette. Az állam kormánya nem adományozhatta a felekezeteknek a kincstár vagyonát, nem osztogathatta szét a kincstár tulajdonát görög és rom. felekezetek között, mert akkor just kértettek volna a helyét hitük is és így tovább. Állított tehát az állam kormánya állami iskolát, nem tekintve erre vagy arra a ker. hitfelekezetre, de megnyitva azt O-Radna összes lakosainak gyermekei számára vallás és nemzetiség különbség nélkül, a mint már tényleg meg is történt. Az ó-radnai gr. kath. iskola előjárói már múlt év július hóban fel voltak szólítva, hogy adják vissza az állam tulajdonát, de nem tették. Pedig volt elég idejők régi iskolájukat a községi iskolával összevinni és a tanítást pontosan elkezdni. A községi is elfoglalt volna saját házát, mert van ilyen és így állam, felekezet és községi, mind a három idejében rendbe hozta volna saját ügyét. E helyett olyan kicsinyes, mondhatnám gyerekes tüntetést rendeztek, mely nem illik sem egyeshez, sem erkölcsi testülethez. Kik rendezték a tüntetést? ezt kideríteni a törvénszék dolga s én leginkább sajnálom, hogy ennyire engedtek ragadtatni magukat.

A tiszt. esperes és tanító urakat sem zsendár, sem mási kis nem dobta lakásukból. Ők málnapig is régi szállásaikon békében vannak és élnek. A szolgabíró Iseipu ur sem dobott ki egyetlen gyermeket sem, mert ilyen tény végrehatására még fegyveres erő sem találkoznék, hanem igen is a zsendárok megvédtek a szelid lelkiüti szolgabírórt a részegek és józanok bántalmait ellen. A római kath. iskola, mint hasznavehetetlen sötét kamara már évek óta fel volt hagyva. Tény, hogy mivel egyének magyarok és románok ott alvannak, ideből töltött estékéknél összegyűltek, de ma már ezt sem tessék s hogy ott iskola nem lehet, tudja és láthatja minden jó lélek.

A magyar kormánynak eszé ágában siess a „cogito omnes intrare“ elvű Ó-Radnai alkalmazni az ottani állami iskolánál. Távol legyen ennek meg gondolata is. Igaz, hogy alkalmat nyújt a dotalat is mindenkinek Ó-Radnai és környékén, hogy taníttathassa gyermekeit az állam nyelvére s talán egyébre is pl. fametészetre, méhésztésre, kertészetre, gazdaságykodni, kertészkedni stb. de Isten mentesen attól, hogy kényszerítsünk valakit. Elég látni, hogy minden mivelit honpolgár és honpolgárnő örvend, hogy ilyen iskola állítottatott Ó-Radnai nyelv és vallás tekintet nélkül. A gr. kath. román iskola ezért megmarad s ha nem lenne is, állítani kellene, mert mind a kettőre szükség van és lesz. Megférnek egymás mellett, mert az állam iskola sem bírná befogadni mind az ó-radnai gyermekeket. A román és magyar elem közt nem teszünk különbséget, gyengíteni egyiket sem, de erősíteni mind a kettőt akarjuk. A ki nem tanult az absolutismus alatt németül, bizonyosan kárát is vallotta, mint érezni fogja ezután hazánkban hátrányát az, aki csupa dacból nem akarja az államnyelvűre tanítani gyermekeit. Kérem is a „Gazeta“ szerkesztőjét, hagyjon fel valahára azzal a negatív és román magyarságot megkülönböztetésekkel. Hisz közös hazánk van és ezredő a egymást csak meg kell, hogy értsük.

Köszönöm a „Gazetának“, hogy husz év óta becses figyelmére méltatja csekély személyesmet s a renunitulu és vesztitulu jelzőket neven elől ki nem felelte, igyekezni fogok ezután is megérdemelni e szép jelzőket, melyeket nekem gunyból osztogat, de a melyeket komolyan megérdemelni a tanügy szolgálatában legfőbb törekvésem leendő. Szolgálni fogom a tanügyet vallás és nemzetiség nélkül. Igyekezni fogok, mennyire hatáskörömbe áll a szegény román néptanítók és iskolák szörnyű nyomorán könnyíteni. Csak egyre kérem a „Gazeta“ szerkesztőjét: ne tegye fel fölelem azt, hogy valaha képes lennék vallásáért avagy nemzetiségeért gyűlölni valakit és zsendárokkal ütni ki akármelyik felekezet iskolájából is az ártatlan gyermekeket. Ennyire fanatikus talán még sem vagyok s biztosítom, hogy nem is leszek.

Beszterce 1877. jan. 4.
Kóós Ferencz, m. k. v. kir. tanfelügyelő.

BELFÖLD.
(Működési előadások.)
Szászváros, 1877. jan. 3.
Tekintetes szerkesztő ur!
Szíveskedjek a „Kelet“ f. évi első számá-

A KIS MAMA.

Franczia elbeszélése.

Írta:

ESLYS AROLY.

I.

Gevardmer.

Ama bálvázatos békekötés utáni nap viradt fel, mely két szép tartományunktól fosztott meg bennünket.

A „Münster völgyén“ átvészelt uton, elszázi kíváncsiok haladtak felfelé a „Schlucht“ magaslát lejtős oldalán.

Tegnap még e magaslat nagy átjárát a V o s g e s hegygerince vonalán át nyitva állta szabaddokozkedésnek két francia tartomány között.

Most ez képezte Franciaország határát! Egy felszurt póna is bizonyította ezt, melyen már a német színek díszeltek.

E fájdalmatok keltő jel megpillantásakor az utasok egyszerre megálltak s a nélkül, hogy csak egy szót is váltánának egymásközt, mintegy néma közmegegyezéssel valamennyi visszafordult.

Mintegy százan lehettek: férfiak, nők, gyermekek s öregek. A legkimerültebbek, leggyengébbek a menetet követő s butorokkal, máhálkál, házi eszközök, csomagok s többeféle szükséges holmikkal megrakott szekereken voltak elhelyezve, itt-ott néhány házi állat is volt látható: egy tehén, egy kecske, 16 vagy kuty. Azt hitte volna az ember, egy az amerikai őserdők felé belebnyomuló karavánt lát maga előtt.

De amazok jószántukból tessik meg ez utat: önkéntes kíváncsiok, kalandorok! Ezek pedig ellenkezőleg, keserű fájdalommal hagyták oda szülőhelyüket, honnét legyőződik kéllehetetlen törvénye ize ki őket! Hontalanok, száműzöttek voltak!

ban megjelent szászvárosi levél utóhangjait az alábbiakat becses lapjában közölni.

Teljesen igaz r. l.-nek azon állítása, hogy a m. évi december 30-án tartott művelődési előadás a mi viszonyainkhoz képest általában sikeres volt. A közönség a felelt megelégedésben, hogy reménységén felül élvezett, tapasztal és kihívásokkal fejezte ki művelőink iránt megelégedését.

Valakinek azonban tetszett az általános tetszenyilvánításban nem osztani és — miként később nekem is, másnak is tudomásunkra jutott — a taps közepette egy pár füttyöt hallatni. Ilyen háttérrel szerepel művelődéssel szembe állítva, a kik azon kívül, hogy szórakozást ohajtanak, bizonyos jótékony cél elmozdításán is fáradoznak, nézetem szerint erkölcsi megvételre méltó feladat és a jelen esetben annál inkább megrovandó, mivel az előadás általán véve mindenkit kielégítetett.

Ennek folytán teljesen indokoltnak találom, hogy ama nemteljesen nyilvánítás általános megfogalmazását szűkítse egy közönség, mint a művelődők részéről. De másfelől épen oly indokoltan eljárásnak és megvételre méltó rosszakaratnak kell nyilvánítanom azt, hogy valaki a körülményt alólir személyével hozta összefüggésbe.

Miért is, a midőn ezennel nyilvánítok, hogy ilyen nem tisztességes feladatra nemcsak hogy soha sem vállalkoztam, de még csak nem is gondoltam s hogy a megvétel érdemlő tény elkövetésében legkisebb részem sincs: a fennebbi, minden alapot nélkülöző állítást, mint célzatos gyanúsítást és rosszakaratú vádat, a leghatározottabban visszautasítom és indítóját ezennel hamis rágalmazónak nyilvánítom.

Felette sajnos, hogy annyira szegény társadalmi viszonyok között tengődünk, miszerint magatartásunk tartó egyéniség követhet el ilyen tippintatlan és megdöglőn eljárást; s még sajnósebb azon körülmény, hogy akadhatnak olyanok a kik egy ilyen egyén nyilvánkozata által engedik magokat informálni a nélkül, hogy meggyőződést igyekezzenek szerezni, szavainak teljes hitelt adnak, holott a fenforgó eset elég világosan bizonyítja, hogy azok mily távol állanak az igazságtól.

Ex uno disce omnes!

Deák Gerő.

Háromszék gazdasági viszonyai.

Székelgyörgy felolvasása.

(A magyar orvosok és természetvizsgálók vándorgyűléseinek egyik székfoglalása.)

Ha felemlitem azon törvényről tekintett hagyományos szokást, hogy a külső sértések miatt igazonságra alkalmatlan, avagy tényességszerűt veszített szarvasmarhák levágattak, s méltányos áron a közleg tagja által megvásároltattak, és hogy törvényhatóságok kölcsönös tűzkármentesítés által is a súlyosabb károk enyhítéséről gondoskodva volt.

Ha megemlékezünk a székelgyörgy kalákáiról, melyek főképp a betegséggel vagy elemi csapásokkal sújtottakat földmívelési munkákban vagy építkezésben testvériesen segélyezték;

ha a számításba vesszük azt is, hogy a magyar önállóság feletti küzdelem közt, erdélyi egyházaink autonómiáját legszilárdabban biztosítottak ismerte; felekezeti nevelőintézeteket alapított, s azoknak alapítókat gyarapítására jelentékeny összegekkel járult s honfi buzgalom; hogy a nemzet érdekében a tökéletesebb hitelbankok hiányát pótolva, kamataik a közmívelődés terjesztésére költségek fedezetül szolgáljanak és azon intézkedést kellő biztositék mellett 6% kamatra az igényekhez képest elegendő s pontos kamatozás mellett nyugalmass kölcsönök voltak felvehetők;

reményleni merem, hogy önk is viszhangzókat kegyeltes felhajtásomat: vajha aránylagos tág körben hazánk nemzetgazdasági viszonyait hasonlítok lehetnének, minőt Háromszék múltja felmutat, s megengedik, hogy oly gazdasági jólét szellemi és erkölcsi hatának is némely jelenléteit ismeressem. Ilyenek:

hogy 1848 előtt az erdélyi magyar nevelőintézetekben tanulók létszámának jelentékenyebb részét Háromszék fia képezték, igen sokan hazánk különböző részeiben, mint hasznos polgárok ismeretek;

hogy a közügyek iránti önzetlen részvétel a buzgalom, nemcsak a közgyűlések tömeges látogatásában s hígadt tanácskozásban mutatkozott, de a nobile officium terheinek hordozására is általános volt, s demoralizáló korteskedés és a közös törzsből leszármazott székelgyörgy között képzelt osztályrendek feletti versengéseket gerjesztő galád izgatások tért nem nyerhettek;

hogy 1848-ban, midőn Erdély minden részében magyar testvéreink a fegyvert letették, Háromszék elszigetelten, és a katonailag képzetebbek nagy részének távollétében is, ágyukat s löport készítőre, saját erején jogvédelmi harcát folytatta, míg dynastikus hűségű indíttatva, de rék harczaihoz méltó bátorsággal;

s hogy azon korszakra következett nehéz időkben áldozatkészséggel szervezte és szaporította népiskoláit s önkéntes adományokból több, mint 100,000 frt. töké értékkel alapította ezen alumnasiut, melynek helyiségében jelenleg önként tiszteletjűk.

Végül, azon korrajznak kiegészítésére bátorodom történelmi bűszéggel feltüntetni azt is, hogy oly kedvező gazdasági viszonyokhoz képest voltak bár sokan, ki megakarított tökéiket feköveségek szaporítására fordított, s külbirtokosoknak itteni javait magas áron fizették, de inkább a magyar törvényhatóságokban kereset terjesztéséi tért; —

s talán azért, mert az intenzív gazdaság előnyeit öntudatosan élvezték; talán azért, mert hol a földmívelés iparral párosul, általános jólétet eszközöl, és birtok terjeszkedés tért alig talált;

talán mert belátták, hogy akkori gazdaságunknak kedvező körülmények nagy részben oly természetűek, hogy a haladó korral szemben állandóságukra nem számíthatni;

avagy talán, főlvilágosult önérdék sugallatából belátták, hogy geographiai helyzetünkkel fogva hazánk biztonságának előrsi szolgálatára hivatva, a hagyományos honszeretben, s katonai vitézségben kitűnt székelgyörgyök minden ivadékaire előbb vagy utóbb komoly szükség lehet;

de tény az, hogy a kisbirtokosok expropriálásával birtokterjesztési viszonyok mutatkoztak; sőt a közép és nagyobb birtokosok szellértelkek szaporításával, vagy osztatlan közhelyekből újabb laktelek kiskizártába beleegyezve, a szaporodó nemzedéket ösönk földterületen elhelyezni igyekeztek, s így Háromszék népessége 1848 előtt, csak olvasva vagy hallotta, hogy van földgömbünkön proletariust.

(Folyt. köv.)

Az erdélyi részek mezőgazdaszáta érdekében.

(Az erdélyi részek mezőgazdasági szabályrendeletét tervezte gr. Sch. Gy.-ról.)

(Folytatás.)

XI. FEJEZET.

A mezei bíróságokról.

201. §. Minden mezei kihágási ügyre nézt mezővárosokban és falvakban mindenekelőtt a közlegi hatóságok s azután a mezei bíróságok illetékesek. (13. 21. §.)

202. §. A közlegi elöljáróság mindenekelőtt a kárnak becsüldés általi megállapítására van hivatva; ha a felek ezzel nincsenek megelégedve: az esetben a X. fejezet 145—153. §-ai szerinti eljárásnak van helye.

203. §. Pénz- és fogságbüntetéseket rendezett tanácsú városokban a tanács, mezővárosok és falvakban pedig a szolgabírák rónak ki; s ha a felek nincsenek megelégedve: az illetékes mezei bíróság dönt.

204. §. Minden mezei kihágások és más mezei károztatások tekintetében, melyek nem tartoznak a kir. bíróságok elé vagy amelyekben nem a 203. §. szerinti törvény a véghatározat, az illetékes hatóságok a mezei-bíróságok képezik.

205. §. Nem a mezei, hanem a rendes bíróságok illetékességéhez tartoznak: minden nagyobb mezei lopás, a határkövek elmozdítása, a szolgabírák végző határpásztorok elleni sértések, fenyegetőzések és tetleges ellenállás.

206. §. A mezeibírósági ülnökök száma azoknak a községeknek a számától függ, melyek ugyanazon mezeibíróság kerületéhez tartoznak; nagyobb községekben, mezővárosokban és városokban, melyek külön mezei-bíróságokat szerveznek, 7—9 mezei-bírósági ülnök választandó, a közlegi képviselő által, a feddhetetlen jellemű, legtöbb adót fizető birtokosok közül.

207. §. A mezei-bíróság kerületéhez tartozó minden községben a közlegi képviselőt a legtöbb adót fizetők közül egy ülnököt és egy pótülnököt választ. A választók névjegyzékét a közlegi elöljáróság állítja össze s megtekinthetőség végett 14 napig kitétetik. Ha nem emeltek ellene kifogás: az esetben meg lehet ejteni a választást. A legtöbb adót fizetők számának megállapítása céljából megállapítatik az összes, földadót fizetők száma s ezeknek a fele képezi a legtöbb adót fizetőket.

208. §. A mezeibíróság akkor határozatképes, ha a szolgabíró vagy kiküldöttjén kívül még négy ülnök van jelen.

209. §. A mezei-bíróságba beválasztott ülnökök kötelesek 3 évig résztvenni a bíróság tárgyalásaiban.

210. §. Aki a mezeibíróság tárgyalásairól igazolás nélkül kimarad: annak a közlegnek, melyben a mezei bíróság székel, s az iskola-alapja javára, első ízben 5 forint pénzbírságot fizet, mi ismétlés esetében megkétszerezhető vagy meg háromszorozható. Ha valamelyik ülnök többször, mint háromszor elmarad az ülésokról: helyébe a járási szolgabíró által a legtöbb adót fizetők közül a legközelebbiekből egy más ülnök nevezendő ki. (229. 234. 235. §§.)

211. §. Csak nagykorú, irni s olvasni tudó és teljesen feddhetetlen személyek választhatók meg a mezei bíróságokba ülnökként és pótülnökként. (Folytatás következik.)

Városi ügyek.

Hirdetmény.

Mintán az 1874. VIII. t.-cikk 13. §-a és az 1875. LVIII. t. cz. értelmében 1877. január

1-től kezdve mindazon hordóknak, melyekben bor, ser és szesz (pálinka) adatik el, hitelesítve és azoknak tartalmát az új-mérték szerint kitűntet bélégekkel ellátva kell lenniük; köztudatra hozatik ezennel a földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. nmlgu miniszter urnak a belügyi és közlekedési kir. nagyméltósága miniszter urakkal egyetértve, m. é. december 29-rol 25,734 szám alatt kibocsátott következő

rendelete:

1. A borral, serrel és szeszszel (pálinkával) töltött hitelesítetlen hordók a városokban a fogyasztási adóvonalon át se ki, se be ne bocsátassanak. A fogyasztási adóvonal őrizetével, illetőleg a fogyasztási adóra való felügyelettel megbízott községek kötelesek az ilyen szállítmányokat letartóztatni s azokat a rendőri hivatalnak, illetőleg a szolgabíróknak haladékl nélkül feljelenteni.

2. A vasuti, gőz- és más hajó-áramlásoknak tiltatik ilyen szállítmányokat szállításra felvenni.

Az illető államok kötelesek ily szállítmányt a rendőri hatóságoknak, illetőleg a szolgabíróknak azonnal bejelenteni.

3. A mértékek ellenőrzésével megbízott községek kötelesek az országos és heti vásárokat hozott, valamint a városok és községekben átvonuló bor, ser és szesz (pálinka) szállítmányokra ügyelni s ha azok közt hitelesítetlen hordók találtnának, azokat letartóztatni és a bíróságot fogadtatósítani.

4. A határvám-hivathlok kötelesek ilyen, külföldre való kivitelre szánt szállítmányokat letartóztatni és szintén bíróságok végett az illető községet értesíteni.

5. A bírág odaitelésével megbízott szolgabíró, kapitánysági és rendőri község a bejelentés után haladékl nélkül jegyzőkönyvet verén fel a tényállásról, a pénzbüntetést kimondja, annak lefizetése után a megbírságot hordókra a hivatal pecsétjét viasba nyomja s a bírásgról hivatalos nyugtát állít ki, melyben a megbírságot hordók száma, a bírág összege és a kelet napja feljegyzendő.

6. A bírág minden hordó után külön szabandó ki ezen három fokozat szerint:

a.) olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza 60 centimétert meg nem halad 1 frt.

b.) olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza nagyobb 60 centiméternél, de 100 centimétert meg nem halad 2 frt. 50 kr.

c.) olyan hordókra, melyeknél az oldaldonga hossza 100 centimétert meghalad 5 frt. —

Ismétlés esetében ezen összegek két- vagy háromszorosra is megállapíthatók.

7. A megbírságot hordók a bírág lefizetése után bármely közlekedési eszközön tovább szállíthatók; de a felek a szállítás felszabadulását a bírágnyugta előmutatása által igazolni tartoznak.

Ezen nyugta érvénye annak keltétől számított nyolcz napnál tovább nem tart, kivéve, ha a vasúton vagy gőzhajón való szállítás tovább tartott, mely esetben a szállítmány ugyanazonoságát a felek szállítólevél által igazolni tartoznak.

Minden más esetben a szállítmány újra fel-tartóztatandó és új bírág alá esik.

Kolozsvár sz. kir. város tanácsának 1877. évi január 3-án tartott üléséből.

Simon Elek,
polgármester.

A „KELET“ magán-távirata

Feladatott Budapestén jan. 9. d. e. 10 ó. 30 p.

Érkezett Kolozsvárra jan. 9. d. e. 11 ó. 14 p.

Legújabb konstantinápolyi hírek ezek: A porta állhatatosan visszautasít mindegy javaslatot a conferentia részéről; különösen pedig a bosnyák, hercegovinai, bolgár kormányok kinevezésének módjait. Mintán az a követelés, hogy a török csapatok nevezett tartományok több helyéről visszavonassanak, elejtett; Ignatieff kijelentette, hogy több engedményt lehetetlen tennie.

A portán kiadták a jelszót: Ha a török kormány elfogadná is a conferentia javaslatát, a muzulmánok megfogadják.

Monarchiánk, Anglia és Franciaország képviselői azt tanácsolták Romániának, hogy ignorálja a török alkotmány szerelmek pontjait. A párisi szerződés ügyis védi Romániát, mely ha demonstrál: a portát feljogosítja ellenséges fellépésre.

Szerbia végleges békét igyekszik kötni a portával, mely hajlandó is arra a státusquo alapján.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1877. jan. 10.

— A kolozsvári „Polgári Dalegyet“ titkáranak jelentéséből, mely az elmúlt közgyűlésen terjesztett elé, nem tartjuk érdektelenné a következőket közönségünk tudomására hozni. A jelentés két részből áll: 1-ór. Miként teljesíté köteleességét. 2-ór. Minő pártfogásban részesült a közönség részéről. A 30—40 működő tag összesen 210 órában részesítették szakértő karmester által elméleti és gyakorlati oktatásban s betanult 20 dalművet. Részt vett 18 díjazott temetésen és 4-en tiszteletből, vnamint gróf Mikó Imre temetésén. Nemkülönbön templomi és más ünnepélyek alkalmával. A pártoló tagok részére tartott 1 teli és 2 nyári dalestélyt. A budapesti árvízkarosultak részére tartott dalestélyt, melynek 280 fo-

rintnyi jövedelmét Budapest főpolgármesteréhez küldé, miről onnan elismerő és hálás nyilatkozatot kapott. A titkár jelenti, hogy az egyet az országos dalárszövetségbe lépett s mint ilyen, az 1876-ki szegedi dalár-ünnepélyen képviselőileg vett részt. Folyóügyeit az egyet 20 választmányi gyűlésen intézte el. Következik a jelentés második része. Az egyetnek csaknem 400 pártoló tagja van. Anyagi áldozatokkal egyesek részéről is támogatott az egyet t. i. Gr. Péchy Manó 200 frtot adott, Simon Elek polgármester ur 3 évre 50—50 frtot, Bónigni Sámuel ur 2 tagot vitt költségén Szegedre, Stein Sámuel ur 19 frt 20 krt, Bónigni Sámuel asszony és a koszos leányok értékes szalagokat a zászlószentelés alkalmával, valamint 40 frtot adott ugyanez alkalomból Simon Elek polgármester ur. Közönséget kér szavazni a nemes pártolóknak. Az egyet vagyoni állását illetőleg annak felszerelvényeinek anyag szerinti értéke 1151 frtot tesz. Pénztári állás: Az ev. ref. egyház énekkarától átvett 177 frt 85 krt, szerzetett 2111 frt 76 kr, összes bevétel 2289 frt 61 kr, kiadás volt 2640 frt 27 kr, marad tartozás 350 frt 66 kr. Hogy a szép bevétel a tetemes kiadás felülmúlta, azt a szervezkedési költségek okozták. Végül jelenti, hogy Simon Elek polgármester ur az egyet iránt tanúsított áldozatáért tiszteletbeli elnökének választotta meg.

— Björnson „Csöd“-je került tegnap (jan. 8.) előadásra. A svéd költő szép drámáját igen csekély közönség nézte végig. Ugy látszik, már nem is kellene több dráma a kolozsvári közönségnek, mely pedig egykor híres volt arról, hogy mennyire kedveli a drámát, vigjátékot és tragoédiát. Hjh! az operettek, meg a Szép Heleának sokkal élvezetesebbek! — Egyébiránt a tegnapi előadás, leszámítva egy-két helyet, hol az ültetők nem igen voltak biztos szerepeikben, igen szépen folyt le. E. Kovács Gyula (Tjálde), Mátrai (Berent), Szentgyörgyi (Jakobsen) és Földényi (Sannás) urak, Boér E. (Walburg) s E. Kovács Gyuláné (Tjálde) asszonyok mind igen sikerülten ábrázolták az általuk személyesített alakokat s némelyikök egyes mozzanatokban a sziv igaz, megható hangján szólt, a mit a közönség zajos tapsokkal sietett is azonnal elismerni.

— Kolozsvári idény. Az „Egyetemi kör“ és „Jogászegyűző-egyet“ által együtt rendezendő táncszünet napján, mint halljuk, február 1-e tűzetett ki. Az iparos-egyet hasonlóképp február elején tartja jónévi és mindig népes bálját. Ezeken kívül, ugyhalljuk, a kereskedő ifjak is szándékoznak az idén életrekelteni a régi jó kereskedő-bálok emlékét, az idény vége felé egy tarisnyásbált rendezvén.

— A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1877. január 21-én d. e. 10 órakor a városi tanácstermében közgyűlést tart, melyre tagjait s az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja. Tárgyak: 1. Előki megnyitót. 2. Titkári jelentés a társulat 1876-ik évi működéséről. 3. Pénztárnoki jelentés. 4. Tiszviselő választás (két szakelnök, három-három választmánytag). 5. Felmerülhető indítványok. Hő g y e s Endre, titkár.

— A kolozsvári orvos-természettudományi társulat 1877. január 13-án, szombat n d. u. 5 órakor a városi tanácstermében természet-tudományi estélyt tart, melyre a t. cz. közönséget tisztelettel meghívja. Tárgy: Entz Géza: A szigetépítő virágállatokról. A titkár.

— Trefort Agoston 4000 frt örök alapítványt tett oly célból, hogy ez összeg évi kamatait a minta-rajz-tanoda egy-egy jeles végzett növendéke nyerve segélyül, ki a festészetre hivatást tanúsít, s e pályán további kiképzését itthon vagy valamelyik külföldi académián keresendő.

— Uj tanítónőképző intézetek. A közoktatásügyi ministeriumban néhány új intézet felállítását tervezik. Egy ezek közül: Kassára vagy Máramaros-Szigetre jutna, a másiknak M. Várad helyét vagy Aradon lenne helye. Magától érthető, hogy ezek még csak tervelések, miután a költségvetés új intézetek felállításáról nem gondoskodik.

— A d.-sz.-mártoni leány-árvaház javára történt újabb adakozások. Ötödik közlemény. Gróf Béli Ferenczóné írné: Báró Szentkereszt Zsigmondné 10 frt, Kállay Ottóné 5 frt, Vodianer Albert 10 frt, Bellio (romániai földbirtokos) 10 frt, gr. Kálnoky Felixné 5 frt, gr. Nemes János 5 frt, Bogdán Istvánné (s.-sz.-györgyi) 5 frt, gr. Betlen Camillo 50 frt, gr. Kornis Miklós 5 frt, gr. Karacsai Sándorné 1 frt, gr. Haller Fanni 1 frt; alapító tagok lettek: Gróf Bethlen Árpád 500 frt. br. Bánffy Katalin 100 frt, gróf Bethlen István 200 frt; részvényeiket befizették: Gróf Teleky Sándor 3 frt, gr. Teleki Geiza 3 frt, Tolnai Reginald 3 frt, Miksa Imre 3 frt. Gr. Béli Ferenczóné, elnök.

— A Damjanich ünnepély. A magyar gazdaszónok árvaházának ünnepélyes beavatása, s az egyleti elnök, Damjanich János özvegye arcképének leleplezése yasáran ment végbe Budapesten fényes és nagy számú társaság jelenlétében. Damjanich elnök ünnepélyesen fogadtatott küldöttség által. Az ünnepélyt dal nyitá meg, azután az egyházi beszédek következtek, melyek egyikét Klempa Simon plébános tartotta, másikat Török ref. püspök. Ezután Szilpa György egyleti

jegyző ismerteté az egyet fejlődési történetét. A titkári jelentés után Ráh K. főpolgármester tartott rövid hatóságos beszédet, zárszavaiab az egyet ünnepelt elnöke Damjanich özvegyéhez fordult s ékes szavakban adta elő e nemes hölgy érdemeit a jótékony-ság s nevelés körül, a mit a jelen voltak zajos éljenzéssel viszonzottak. Ezután következett Damjanichné arcképének leleplezése. Az alkalmi költeményt Erdélyi Béla írta és Felekiné szavalta. A költemény szavalása közben leleplezték le Damjanichnének Vastagh által festett életnagyságu, művészi képét. E kép előtt szavalta el Ujházy, Tóth Kálmánnak egy megható költeményét. Ezután Bója tanfelügyelő szolt, kiemelve az egyet alelnökjé, Kármán Lajosné asszony, és kitűnő példás buzgalmu titkárja Szilpa György érdemeit, mire alkalmi énekelődés után, a nagy érdeklő ünnepély véget ért.

— Közgyűlés. A nagy-enedi önkéntes tűzoltó-egylet f. évi jan. hó 14-én délelőtti 10 órakor a városi háza nagytermében rendes évi közgyűlést tart. Tárgyai lesznek: 1. Nyitány a tűzoltó zenekar által. 2. Főparancsnoki évi jelentés. 3. Pénztári vizsgálatról jelentés. 4. Indítványok tárgyalása. 5. Tiszti kar választása. 6. Berekesztő zene a tűzoltó zenekar által. Csak János főparancsnok. M. Á. n. á. s. Károly, segédtitkár.

— Házasság Alexandriában. Egyik budapesti lapban a napokban a következő hírdetés volt olvasható: „Egy hajóskapitány egy szellemes, ifju s nem épen vagyontalan magyar hölgygel ohajtana megismerkedni, ki hajlandó lenne őt, Konstantinápolyt érintve, Alexandriába követni, hol aztán az esküvőt megtartják.“ — Erre a hírdetésre egy budapesti lap azt a megjegyzést teszi, hogy ezalatt aligha nem annak a gyalázatos leányvásárnak egy esete lappang, mely újabb időben ismét annyira elharapozott. Ez annál valószínűbbnek látszik, mivel a „hajóskapitány“ úr csak Alexandriában igéri a házasság megkötését. Ilyes ürügyek, ilyen címek alatt szoktak lelketlen emberizérek lépre csalni gyanuitlan ifju magyar lányokat, kikkel a nyilvános házak Bukarestben, Cairóban, Alexandriában, Konstantinápolyban s egész Keleten egészen telvék. Valóban szegény Magyarországra, hogy néhány nyomorult úzér által így engedje pellengérré állítani a magyar nevet!

— Megszökött. Mint írják, a leánykereskedéséről híres Weisz, ki Budapesten vizsgálati fogságban ült, megszökött onnan. A végtárgyalás jövő héten lett volna ügyében megtartandó.

— A török haderő a dunamentén a „Pol. Corr.“ szerint már 160,000 emberre megy, mely következőleg van elhelyezve. Silistriában 15,000, Ruscukban 18,000, Sumlában 12,000, Widdinben 22,000, Várnában 24,000, a Dobrudzsában 27,000, Tulcsában 21,000 ember áll, a többi pedig kisebb városokban van elhelyezve.

— Lóvásárlás Törökország részére. Schvimmer L. alconsul Fehérvárra érkezett, hogy ott több török törzstiszttel egy nagyobb lóvásárlást eszközölhessen.

— Beküldetett: „Utazás a holdba.“ Pfal Hans csodálatos kalandjai Poe Edgártól. Fordította Hang Ferencz. A kis phantastikus természetű regénynek, mely már a „Magyarország s Nagyvilág“-ban is megjelent, 50 kr. az ára.

Távirati tudósítás

a budapesti árutársaság hivatalos árjegyzetéről 1. január 8-áról.

Gabona	Faj	Ára 100 kg.	
		tól	ig
		frt	kr
Buza	bánsági tiszaivideki pestvidéki fehérmegyei bácskai	—	—
		12 30	13 20
		11 75	—
Rozs	magyar	9 80	10 —
Árpa	takarmány	6 45	7 —
	malata	7 20	7 90
Zab	magyar	7 70	7 90
	bánsági	5 95	6 5
Tengeri	másmenő	5 50	5 80
Repce	káposzta	—	—
	bánsági	—	—
Köles	magyar	5 45	5 95
Szórány (Uszón)	buza	12 60	12 65
	Szept.—Oktre szállítan.	6 45	7 —
	tavasza szállítandó	6 68	6 74
	teng. Májusra—junira szállit.	15 50	15 75
	káposzta Aug. Szept. szál.	15 —	15 25
	bánsági Jul. Aug. szállit.	15 —	15 25
Szész (ny.)	100 liter százalékként.	36 —	36 50

Távirati tudósítás bécsi tőzsdéről.

Január. 8-án 5% Metaliques 61.25. frt. Kamat — 5% Nemzeti kölcsön 67.25. frt. Arany járadék 72.20 1860 iki államkölcsön 110. 75 Bankrészevények 878 — Hitelrészevények 141.— London 125.— Ezüst 11460. Cs. kir. arany 597.— Napoleond'or 1000 100 mark német-értékű 61.70

Urbéri kötvények: Magyarországi 73.60. Temesi 71.— Erdélyi 71.50 Horvátországi —

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Békésy Károly.

1219. 1876.
t. 714.

(11)

(1—3)

Pályázat.

A csiksomlyói rom. kath. főgymnasiumnál tanári állomásra.

A csiksomlyói rom. kath. főgymnasiumnál fele részben az erdélyi rom. kath. tanulmányi és fele részben a csiksomlyói nevelési alpból fődözendő évi 600 frt. fizetéssel és 100 frt. szállás-pénzzel, 1877-dik évi január 31-ig pályázat nyitattik, a kellően felszerelt folyamodványokat alattírt hatóság fegadván el.

Kolozsvárt, az erdélyi rom. kath. igazgatótanács 1877-dik évi január 2-kán tartott üléséből.

Az erdélyi rom. kath. igazgatótanácstól.

PÁLL SÁNDOR, alelnök.

Ifj. FILKER ELEK, titkár.

(3)

Árlejtési hirdetés.

(3—3)

A fogarasi ev. ref. egyházközség leánytanodájának egészen új építési engedélyeztetvén: az összes munkálatok a f. évi január 24-én d. e. 10 órakor, a ref. papi lakon tartandó árlejtés útján, a legelősb-ban vállalkozónak ki fognak adni.

Kikiáltási ár: 4605 frt 14 kr. oszt. ért.

A részletes terv és feltételek az árlejtés napjáig a ref. papi hivatalban bár mikor megtekinthetők.

Vállalkozni szándékozók tartoznak, az árlejtés megkezdése előtt 10% bápénzt letenni, az árlejtést vezető elnök kezébe.

Írásbeli zártajánlatok (Offertek) is elfogadottnak, az árlejtés megkezdéséig; melyeknek a fennebbi bápénzzel kell ellátva lenniük, úgyisint az vállalkozó azon nyilatkozatával, hogy az árlejtési feltételeket jól ismeri és azokat elfogadja.

A beépítendő telken lévő ócska lakházak anyagait vállalkozó köteles leszén 335 frt. leengedéssel átvenni, mely is a vállalat áról ezennel le fog számíttatni.

Az építkezés a folyó évben teljesen bevégezendő.

Fogarasi, 1877. január 10-án.

A fogarasi ev. ref. kebliegyháztanács

Bécs legelősebb bevásárlási forrása volt és marad Friedmann bazaria 26. Bécs, Praterstrasse 26.

Meleg és jó felöltözöttek
Kétféleképpen, urak és hölgyek számára, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80, 90, 100, 110, 120, 130, 140, 150, 160, 170, 180, 190, 200, 210, 220, 230, 240, 250, 260, 270, 280, 290, 300, 310, 320, 330, 340, 350, 360, 370, 380, 390, 400, 410, 420, 430, 440, 450, 460, 470, 480, 490, 500, 510, 520, 530, 540, 550, 560, 570, 580, 590, 600, 610, 620, 630, 640, 650, 660, 670, 680, 690, 700, 710, 720, 730, 740, 750, 760, 770, 780, 790, 800, 810, 820, 830, 840, 850, 860, 870, 880, 890, 900, 910, 920, 930, 940, 950, 960, 970, 980, 990, 1000, 1010, 1020, 1030, 1040, 1050, 1060, 1070, 1080, 1090, 1100, 1110, 1120, 1130, 1140, 1150, 1160, 1170, 1180, 1190, 1200, 1210, 1220, 1230, 1240, 1250, 1260, 1270, 1280, 1290, 1300, 1310, 1320, 1330, 1340, 1350, 1360, 1370, 1380, 1390, 1400, 1410, 1420, 1430, 1440, 1450, 1460, 1470, 1480, 1490, 1500, 1510, 1520, 1530, 1540, 1550, 1560, 1570, 1580, 1590, 1600, 1610, 1620, 1630, 1640, 1650, 1660, 1670, 1680, 1690, 1700, 1710, 1720, 1730, 1740, 1750, 1760, 1770, 1780, 1790, 1800, 1810, 1820, 1830, 1840, 1850, 1860, 1870, 1880, 1890, 1900, 1910, 1920, 1930, 1940, 1950, 1960, 1970, 1980, 1990, 2000, 2010, 2020, 2030, 2040, 2050, 2060, 2070, 2080, 2090, 2100, 2110, 2120, 2130, 2140, 2150, 2160, 2170, 2180, 2190, 2200, 2210, 2220, 2230, 2240, 2250, 2260, 2270, 2280, 2290, 2300, 2310, 2320, 2330, 2340, 2350, 2360, 2370, 2380, 2390, 2400, 2410, 2420, 2430, 2440, 2450, 2460, 2470, 2480, 2490, 2500, 2510, 2520, 2530, 2540, 2550, 2560, 2570, 2580, 2590, 2600, 2610, 2620, 2630, 2640, 2650, 2660, 2670, 2680, 2690, 2700, 2710, 2720, 2730, 2740, 2750, 2760, 2770, 2780, 2790, 2800, 2810, 2820, 2830, 2840, 2850, 2860, 2870, 2880, 2890, 2900, 2910, 2920, 2930, 2940, 2950, 2960, 2970, 2980, 2990, 3000, 3010, 3020, 3030, 3040, 3050, 3060, 3070, 3080, 3090, 3100, 3110, 3120, 3130, 3140, 3150, 3160, 3170, 3180, 3190, 3200, 3210, 3220, 3230, 3240, 3250, 3260, 3270, 3280, 3290, 3300, 3310, 3320, 3330, 3340, 3350, 3360, 3370, 3380, 3390, 3400, 3410, 3420, 3430, 3440, 3450, 3460, 3470, 3480, 3490, 3500, 3510, 3520, 3530, 3540, 3550, 3560, 3570, 3580, 3590, 3600, 3610, 3620, 3630, 3640, 3650, 3660, 3670, 3680, 3690, 3700, 3710, 3720, 3730, 3740, 3750, 3760, 3770, 3780, 3790, 3800, 3810, 3820, 3830, 3840, 3850, 3860, 3870, 3880, 3890, 3900, 3910, 3920, 3930, 3940, 3950, 3960, 3970, 3980, 3990, 4000, 4010, 4020, 4030, 4040, 4050, 4060, 4070, 4080, 4090, 4100, 4110, 4120, 4130, 4140, 4150, 4160, 4170, 4180, 4190, 4200, 4210, 4220, 4230, 4240, 4250, 4260, 4270, 4280, 4290, 4300, 4310, 4320, 4330, 4340, 4350, 4360, 4370, 4380, 4390, 4400, 4410, 4420, 4430, 4440, 4450, 4460, 4470, 4480, 4490, 4500, 4510, 4520, 4530, 4540, 4550, 4560, 4570, 4580, 4590, 4600, 4610, 4620, 4630, 4640, 4650, 4660, 4670, 4680, 4690, 4700, 4710, 4720, 4730, 4740, 4750, 4760, 4770, 4780, 4790, 4800, 4810, 4820, 4830, 4840, 4850, 4860, 4870, 4880, 4890, 4900, 4910, 4920, 4930, 4940, 4950, 4960, 4970, 4980, 4990, 5000, 5010, 5020, 5030, 5040, 5050, 5060, 5070, 5080, 5090, 5100, 5110, 5120, 5130, 5140, 5150, 5160, 5170, 5180, 5190, 5200, 5210, 5220, 5230, 5240, 5250, 5260, 5270, 5280, 5290, 5300, 5310, 5320, 5330, 5340, 5350, 5360, 5370, 5380, 5390, 5400, 5410, 5420, 5430, 5440, 5450, 5460, 5470, 5480, 5490, 5500, 5510, 5520, 5530, 5540, 5550, 5560, 5570, 5580, 5590, 5600, 5610, 5620, 5630, 5640, 5650, 5660, 5670, 5680, 5690, 5700, 5710, 5720, 5730, 5740, 5750, 5760, 5770, 5780, 5790, 5800, 5810, 5820, 5830, 5840, 5850, 5860, 5870, 5880, 5890, 5900, 5910, 5920, 5930, 5940, 5950, 5960, 5970, 5980, 5990, 6000, 6010, 6020, 6030, 6040, 6050, 6060, 6070, 6080, 6090, 6100, 6110, 6120, 6130, 6140, 6150, 6160, 6170, 6180, 6190, 6200, 6210, 6220, 6230, 6240, 6250, 6260, 6270, 6280, 6290, 6300, 6310, 6320, 6330, 6340, 6350, 6360, 6370, 6380, 6390, 6400, 6410, 6420, 6430, 6440, 6450, 6460, 6470, 6480, 6490, 6500, 6510, 6520, 6530, 6540, 6550, 6560, 6570, 6580, 6590, 6600, 6610, 6620, 6630, 6640, 6650, 6660, 6670, 6680, 6690, 6700, 6710, 6720, 6730, 6740, 6750, 6760, 6770, 6780, 6790, 6800, 6810, 6820, 6830, 6840, 6850, 6860, 6870, 6880, 6890, 6900, 6910, 6920, 6930, 6940, 6950, 6960, 6970, 6980, 6990, 7000, 7010, 7020, 7030, 7040, 7050, 7060, 7070, 7080, 7090, 7100, 7110, 7120, 7130, 7140, 7150, 7160, 7170, 7180, 7190, 7200, 7210, 7220, 7230, 7240, 7250, 7260, 7270, 7280, 7290, 7300, 7310, 7320, 7330, 7340, 7350, 7360, 7370, 7380, 7390, 7400, 7410, 7420, 7430, 7440, 7450, 7460, 7470, 7480, 7490, 7500, 7510, 7520, 7530, 7540, 7550, 7560, 7570, 7580, 7590, 7600, 7610, 7620, 7630, 7640, 7650, 7660, 7670, 7680, 7690, 7700, 7710, 7720, 7730, 7740, 7750, 7760, 7770, 7780, 7790, 7800, 7810, 7820, 7830, 7840, 7850, 7860, 7870, 7880, 7890, 7900, 7910, 7920, 7930, 7940, 7950, 7960, 7970, 7980, 7990, 8000, 8010, 8020, 8030, 8040, 8050, 8060, 8070, 8080, 8090, 8100, 8110, 8120, 8130, 8140, 8150, 8160, 8170, 8180, 8190, 8200, 8210, 8220, 8230, 8240, 8250, 8260, 8270, 8280, 8290, 8300, 8310, 8320, 8330, 8340, 8350, 8360, 8370, 8380, 8390, 8400, 8410, 8420, 8430, 8440, 8450, 8460, 8470, 8480, 8490, 8500, 8510, 8520, 8530, 8540, 8550, 8560, 8570, 8580, 8590, 8600, 8610, 8620, 8630, 8640, 8650, 8660, 8670, 8680, 8690, 8700, 8710, 8720, 8730, 8740, 8750, 8760, 8770, 8780, 8790, 8800, 8810, 8820, 8830, 8840, 8850, 8860, 8870, 8880, 8890, 8900, 8910, 8920, 8930, 8940, 8950, 8960, 8970, 8980, 8990, 9000, 9010, 9020, 9030, 9040, 9050, 9060, 9070, 9080, 9090, 9100, 9110, 9120, 9130, 9140, 9150, 9160, 9170, 9180, 9190, 9200, 9210, 9220, 9230, 9240, 9250, 9260, 9270, 9280, 9290, 9300, 9310, 9320, 9330, 9340, 9350, 9360, 9370, 9380, 9390, 9400, 9410, 9420, 9430, 9440, 9450, 9460, 9470, 9480, 9490, 9500, 9510, 9520, 9530, 9540, 9550, 9560, 9570, 9580, 9590, 9600, 9610, 9620, 9630, 9640, 9650, 9660, 9670, 9680, 9690, 9700, 9710, 9720, 9730, 9740, 9750, 9760, 9770, 9780, 9790, 9800, 9810, 9820, 9830, 9840, 9850, 9860, 9870, 9880, 9890, 9900, 9910, 9920, 9930, 9940, 9950, 9960, 9970, 9980, 9990, 10000.

Szép és esős időre.

Valódi angol esőköpeny elpusztíthatatlan víztömítő kelméből, varrás nélkül, tehát igen tartósak, 3 darab a nagyágúhoz képest 5, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 9